

KOOROOSÉE

Kooroosee máqusanaasa Pauroofa ákara rúmannimaqóofa.

1 ¹⁻² Ínnee Kooroosee máqannaakiqari akaqáusa Ánutuna faiqínámu máriafanoo ínnee faqa maasá faqa ásauku mundíranaki máridaqa miná úfa írídaqa moodáa fidíkara foora máridaqa ásauku mundíranasaa atooqárausa máriafanoo qinée Pauroosa qeeqá qíkaqaafasaa Timootinándíri ínnee Kooroosee máqanna nímándaidaqa.

Ánutufa qufanoo ásauku mundírana Yísufa diqiqámaqai faiqí faiqí máridaqa ínnee nímándaidaqa. Maasá qíkoofa Ánutufa narí ámaaku maasára áfaarinau mi-afaarirána faqa ínnee naundurá asooárana faqa ínnee nímianifeera qímannimidaqa.

Pauroofa Kooroosee máqannaasara dúfi dúfi qídanoo.

³ Maaqandá ínniara innaaru qídaqa maqee maqee maasá karaambáiqá Yísuna ásauku mundírana ákoona maa-maqánasaaqari innaaru qunáfa Ánutuna áfusaa ínniara dúfi dúfi qídaqa innaaru qímannisaidaqa.

⁴ Maaqandá ínnee Kooroosee máqanna akaqáusa Ánutuna ásauku mundíranasaa atooqáqa márianara iriséeqa ínnee Ánutuna úfa írímariá fasiqa anaaseesa aiqámausara nídimarifaqa dadaaqí maríanara minára faqa iriséeqa Ánutuna dúfi dúfi qímamaqaidaqa. ⁵ Ánutuna ánoona ufa ámiqira fasaasa ufa faiqí moó fannoo indaarú ínnee maqúsai qímannimufaqa mi-ufána náaru kambíqaaninna óosanara írímariáfanoo. Ínnee náaru máreefandínna ainaina Ánutufa innaarúnai quqásee afeedídanoo. Ínnee miná innaarúnai márararee qímasee asasammásee áfeesidaqa Yísuna saqárikidaqa miná áidimariáfanoo.

⁶ Ínnee indaarú Ánutufa narí ámaaku maasára áfaarinoó árunara ínnee mi-afaariránara iriséeqa kai mi-fasaasa ufána aiqáma maqa

maaŋai daráanidanoo naundurákinaa ámiŋi ámiŋirana faiŋi ánaaseeki kambíŋaidanoo. ⁷Eepafaraasafa maasá moodáa saikímarifa ásauku mundírana ámiŋira saikímarifa ŋiní ŋimanasáa inniki fímarufa máridanoo miŋá kai mi-fasaasa ufána inni Kooroosee máŋannaasa ŋimannimufaŋa írifa. ⁸Miŋá inniara Ánutuna maraŋuna fannoo aiŋámausara ádirana inni nímfanoo ŋímaŋimifaŋa írifa.

Pauroofa Kooroosee máŋannaasara Ánutuna íriranamau fuaŋéra ŋimannimidanoo.

⁹Maasá indaarú mi-ufána iriséeqa miŋóoŋari inniara innaaru ŋídaŋa. Maasá inniara Ánutuna íriranamau fiŋándinnanara inni naundurái ŋumbiŋánifeera innaaru ŋídaŋa. Ánutuna maraŋuna fannoo ními írirana faŋa íriranamau fíra írirana faŋa inni naundurái ŋumbiŋánifeera minára faŋa innaaru ŋimannisaidaŋa. ¹⁰Innee miŋi máriŋaŋa Karaambáŋa undée kai ímarifaranoo miŋá maŋee maŋee inni máriŋafa ámiŋira máriŋa máridaŋa ámiŋisaa kambíŋaaŋera Ánutuna íriraŋa faŋa firaŋóo inniki kambíŋaannoo.

¹¹Ánutuna idaaŋíra éeraarirafa minásaaŋari áninna afeekafa aiŋáma inni faŋa afeeka níminaŋa innee óosana óosana mandáinaina ummaara fannoo innisaa kambíŋainaŋa ubiŋafi reendeénidaŋa asasammásee máraaŋera. ¹²Ánutufa narí aréenara máŋusaki innaarúnai narí nímaninna ainaina afeedímarina ŋuŋáseenoo innee óoru marasée miŋóo máriaŋera inni mandáinaina dóo áfaŋaseenoo innee minára faŋa iriséeqa innaarúnai níkoonara asasammásee dúfi dúfi ŋímamaŋaaŋa. ¹³Maasá mandá máriŋa asukunakí márunanoo maasá rafáaŋafuŋisaiŋa márunanoo Ánutufa ŋumáreeŋeenoo narí faiŋi uŋanna ŋuŋúsaki ŋuŋánisaiŋa ámiŋiranaki máridaŋa. ¹⁴Mi-faiŋínnai uŋanna maasá mandáinaina númoo minníŋiseenoo minakínaana mara idukúŋiseenoo.

Yísufa Ánutunara múdukatia kooroománniminau.

¹⁵Ánutufa kukéeŋarafa máriŋanoo ásauku mundíraŋa miná ámaaku miná amammaana ususéenoo máridanoo narí ákoona óori áfiri marasée miná nírana miná máriŋana miná maraŋuna maasáki dóo andeeŋásee narí ákoonara kooroo ídanoo. Mi-asauku mundiráfa aiŋáma ainaina Ánutufa áuŋuŋoona úrinaaŋararafa máridanoo. ¹⁶Miná ásauku mundíranasaa Ánutufa aiŋáma ainaina innaarúnai máriŋa faŋa maŋásaa máriŋa faŋa akooŋóo máriŋa ainainausa faŋa kukéeŋara ainainauŋa faŋa Ánutuna ámiŋira ŋangiroouŋa faŋa misá namuŋáa áfaanaŋa faŋa nári rakísirausa faŋa nári úriŋararausa faŋa nári faiŋi firaasá faŋa mi-aiŋama ainaináusa ásauku mundíranannai Ánutufa áuŋuseenoo miná áummooki mara ŋuŋánau. Miná amooŋímasee mináindíkaŋera Ánutufa minánnai áuŋusee narí áminau.

¹⁷Ásauku mundírafa sía maqee káifau márída óoqai márufa maa-maqánasaa ainaina sía máruqoo márufa márínau. Dóo maqá faqa minásaa mári ainainausa faqa innaarúna faqa minakínaa ainainauqa faqa ásauku mundíranaki kai ookáamambida márídanoo. ¹⁸Ásauku mundírafa narí ufa írimariasasaa rakísidanoo qímannimidanoo. Mifá misára narí adakée qídanoo naríara misá níkiaqafee qídanoo rakísinnimaqaidanoo. Mifá aiqáma ainaina úriqararafaikirara kúqirausa fíndifimari aana afisúfa márídanoo narí miná ufa íri maríasara narí adakée qímarisara misá kafáa minásaaqaraana aiqáma káqi márira kásirana máraidaqa minára aiqáma ainaina úriqararafa márídanoo. ¹⁹Ánutufa narí kai narí ámaakuara asasamáseenoo qíní daanna rámafi úrinaaqaramáfi máriantee qufanoo márídanoo. ²⁰Ánutufa qufanoo narí ámaaku fannoo aiqáma ainaina maqásaa qaraana faqa innaarúnaindaraana faqa maramáreenoo narí ákoona aaqá múnu moodáaqoo quqásoofanoo áqoondikamannimaqanau. Narí ámaaku ásauku mundírafa narí fidíka adíoonannai asoárana quqásoofaqa moodáanaki kiqa márídaqa. Miqúnara ásauku mundírafa aiqáma ainaina úriqararafa márídanoo.

²¹Óoqai indaarú ínnee Ánutuna namuqáakama amaaqau. Ínni óosana fannoo mandá márira márufanoo ínni írirafa mandá írirana kai írimarunara Ánutufa ínni futeé áquseenoo namuqáakámma nímaqanau. ²²Ínnee minní márufanoo Ánutufa maqee ínni maréeqeenoo narí aaqá quqáseenoo moodáanaki kinau. Narí ámaaku narí afaaqa uqanna kúqiranannai kai ínni moodáanaki áqoondikamannimaqanau. Ánutufa sía fífaufau miqínau. Ínni márirafa nírafa ámiqira márira ándeeqara nírá nuaqéera miqínau. Yísufa ínni maréeqeenoo Ánutuna áfusaa kooroomásainaqa ínniki sía moo nífasaasa ufa márianifeera núqu síaisa máriaqeera minára Ánutufa ínni áqoondikammannimaqanau. ²³Óoqai indaarú Yísuna ámiqira fasaasa ufa iriséeqa náaquarana taikáseeqa innaarúnai fírara asasída márídaqa. Miqída mi-nimuqusa idaaqirána sía kaifáa ruffarana máraaqa. Ínni írirafa maqee maqee Yísuna mapukúsee miná faakánara foo másee mundíqa mári iaqa. Mi-amiqira fasaasa ufána aiqáma máqa maaqai qímannimisoofaqa qinée Pauroosa miná rumbára faiqi márídaqa miná saiká faiqi márídaqa.

**Pauroofa naríara Yísuna áiku ásuaku
aináinamánnisee marí fee qídanoo.**

²⁴Qinée Yísuna áufakiana qímannimunnanara minára qinée Roomma máqannaa rumbáranaki márídaqa, ínnisára faqa rumbáqa márídaqa. Qinée sía minára dóori runídaqa, dóori quqásee asasída márídaqa. Yísufa narí áiku óosana máriasara aunírira saqarisaa aupúrarana máranau. Miná aupúranaki qinée faqa kéeqeeqa ookáamambiqqa rumbáqa márídaqa aupúraidaqa Yísunaindi fee qímasee káqi asasídaqa.

²⁵ Yísufa narí áiku óosana máriasara Ánutuna adakára foora máriaafoo qída núqu ráidanoo. Ánutufa qufaqa qinée Pauroosa mi-nidaka saikirána saikímaruna fasiqausa máridaqa ínni dadaaqaqéera aiqáma maqannai óoqai Ánutuna ufa kukéeqara ufa ámiqimmandee kooroo iaqéera mi-saikánaki Ánutufa qini quqáqisáifaqa máridaqa. ²⁶⁻²⁷ Ánutuna ufa kukéeqara ufa maaqí qínoo máridanoo. Ánutuna ásauku mundírafa Yísufa ínni faiqí faiqi naundurái máridanoo. Miná óosana maaqímminoo máridanoo kásooqaqee ínnee faqa innaarúnai óoruree Ánutuna aináina adífaa íra ainaina miná úriqararana afaaqa aréenarana káaqa qárana máreefaranoo. Ánutuna kukéeqara ufa dóo miqínoo máridanoo. Mifá mi-ufánara maaqí qínoo. Máa qini ámiqira kukeeqara ufa úriqarara kukeeqara ufa aiqáma máqannaasa íriaqera qini qíku qísauku máriasa kooroománnaanaaree qínoo. Ánutuna ásauku mundírafa faiqí faiqi naundurái máriranara faqa innaarúnai miná faqa óoru máriranara faqa mi-ufaqaqándára óoqaindari kukéeqeeuna maqee kámuqoo dóo kooroomásee narí áiku ásauku qímanniminoo.

²⁸ Maasá maa-namúsa ásauku mundíranara aiqámausa qímannidaqa. Maasá aiqáma fasiqa ánaasee aaquqímannimaqaidaqa naamúaqidaqa ámiqira íriranannai ásauku mundíranasaa atooqéemariasa sía faiqi ánaaqiara foora iaqéera faiqí firaasára foora máfiqa Yísunaki mapukúsee máriaqera qímannimidaqa. ²⁹ Maa-namúsakiqari qinée Pauroosa firaaoóo kadáapiridaqa qímudaanaiaqidaqa fuki faakí qídaqa qímannimidaqa. Sía qeeqá afeekannáifau miqídaqau Yísuna afeekannái miqídaqa faiqí firaasára foora máriaqera miqídaqa.

2 ¹ Qinée Pauroosa ínniara kadáapi rímarunnana íriaqera ínni qímannimidaqa sía ínni Kooroosee máqannaara kaifáu kadáapiridaqau Raoodisee máqusanaasa akaqáusa Yísuna úfa írimariasa faqa ínnee aiqáma sía qini dóori qíqafee maríasa ínniara kadáapiridaqa.

² Minára ínni nímuqusa sía íani paasóosammásee máriaqera ínnee moodáanaki kámmafi naríara naríara rídaqa ínnee Ánutuna úfa ámiqimasee iriséeqa ínnee nifaaqa quqásee Ánutunaki mapukúaqera ínniara kadáapi rídaqa. Ínnee ámiqimasee Ánutuna afeeka kukeeqara ufa uqéerasee íriaqera. Mi-kukeeqara afeeka ufáfa ásauku mundírafa narí uqanna máridanoo. ³ Ásauku mundírafa Ánutufinnai fímaria írira kóoqiara foora máridanoo. Ánutuna aiqáma írirafa óosana óosana adífaaíra írirafa ánoona qira írirafa fira qumiasanará foora Yísunaki mandaaqánoo máridanoo. Sía maa-maqánasaaqaraa munnimma ainaina márarara íranau qída innaarúnai fímaria irirana faqa maaqóo naríara naríara nímuqusira nídiranara minára kai qídaqa. Ínnee faqa miná máraaqeera kadáapiridaqa.

⁴ Kúqaa ánoona afeeka írirana ásauku mundíranasaa máridanoo. Qinée minára irisée maa-ufána ínni qímannimidaqa. Ínnee rakísidaqa

qáfaaqa sía moó fannoo innaarúnai fímaria aanara únna qímaseenoo ínnei níkaru qíandoorá mifá ámiqimasee naakápainaqa kúqaammifoo qímasee fífoora qímannimidaqa. ⁵Qinée káqi maaqóo márídaqa ínnei máriranara asasamánnimaqaidaqa. Ínni márirana ámiqira márira márídaqa ufa qaindúsi maríasa maríafanoo asasamánnimaqaidaqa ínnei írirafa ásauku mundíranasaa ámiqimasee mapukínoo márínara asasamánnimaqaidaqa. Qinée Pauroosa níanai márúnanoo qíní maraquana fannoo ínnei faqa márídanoo. Qinée ínnei faqa márídaqara foora qinée maqee maqee ínniara írídaqa rakísinnimaqaidaqa.

Ásauku mundírafa aiqáma ainaina tia úriqararafa uqanna márídanoo.

⁶Ínni Kooroosee máqannaasa akaqáusa Ánutuna ásauku mundírana Yísunara maasá karaambáiqee qímasee umáraafanoo dóo ínnee maqee minásaa mundíqa márídaqa nuaqa. ⁷Ínnee saqári atukara foora mapukúsee Yísunaki máríaqa, sía rafáuraki áqufuaqa afeekaikámasee áaku aakumáfi Yísuna faakánasaa mundíqa máríaqa. Maasá qímannimifannamau kai ínnei írirafa Yísunaki maqee maqee afeekaikíaqa. Ínni írirafa maqee maqee Ánutunara dúfi dúfi qímarifanoo ínnei naundurái qumbiqáfi irairafani. Ínnee miqí kai íqa Yísunasaa mundíqa márídaqa nuaqa.

⁸Ínnee ámiqimasee eeráiriaqa faiqí moó fannoo únna ufa qíra íriranannai ínnei rarisámeeqee narí áiku óosanaki quqáandoorá. Miqíra fasiqa miná ufa fannoo írirana faqaa fasiqara foora ufa qíannoo. Mi-ufáfa faiqí ánaasee níkaru qíra ufa óosana síai úfafa fífau maqásaa ufa áfaanna mánika fannoo innaarúna faqa maqá faqa rakísidaqee qímari ufana. Sía ásauku mundíranasaa óosana áreemari úfafa márídanoo. Miqíra ufara ámiqimasee eeráiriaqa. ⁹Sía ásauku mundírafa fífau áfaannafau márídanoofau. Ánutuna aiqáma afeeka márira írirafa múduka tia uqanna Yísunaki maqásaa qumu márínau. ¹⁰Ínnee minásaa márídaqa sía Yísuna márirana kai máree maríafanoo Ánutuna márirafa minakí marína miná faqa máree maríafanoo. Áfaannauqa rakísirausa úriqararausa maríafanoo faiqí moó fannoo misára ánoonee qínaqa sía misára írídaqa rufíaaqa Yísufa kai misóo máasoo úriqararafa márídanoo misá faqa maasá faqa úriqaranoo márídanoo rakísinnimaqaidanoo.

¹¹Yuda máqannaasa fáinanduqirana óosana ánaaqi faiqi akoonaiqi fáinanduqu nímaqasee misára Isaraee máqannaasaki márídaqa Ánutuna faiqinámukiaqeera qímarusa márídaqa. Qinée Pauroosa mi-oosanná kíkiqa úsidaqa maaqí qianáura. Ínnee Kooroosee máqannaasa ásauku mundírana ufa irisée sía faiqí moo nísaukukoo ínnee fáinanduqusee mináindikiaqeera qídaqa. Ásauku mundírafa ínnei faiqí faiqi márirana mandá márirana nírana aiqáma uqanna narí maráqusoofaqa mináindikiqa maríafanoo. Ásauku mundírafa maa-manda maqánasaaqaraa nifaaqa qikairí faqa

uturúqu áqiara foora másoofaqa dóo miná turúqiara foora yánannai ásauku mundíranaindi kámmambi máriafanoo.

(Yuda máqannaasa óosana maaqímminoo máridanoo. Faiqí moó fannoo misá amaana máqaki kéeqararee qímaseenoo aniráinaqa misá miná qumáree nammáriki kéeqammamaqaidaqa. Kéeqammamaqaidaqa maaqí qídaqa. Maa-fasiqáfa kúqiranara foora kéeqafinoo kúqiarafuora máfinoo fíndifinoo. Dóo miqóoqari amaana máqaki maqee maqee fídaqa.)

¹²Qinée Pauroosa minára ínni Kooroosee máqannaasara maaqí qídaqa Yísufa aunírira saqarisaa kuqufufaqa ínneeqa nifaaqa námufaqa kúqirana ámeeraamériqa Yísufa kúqiranakiqari fíndifufaqa ínnee faqa kúqirana ámeeraaméeriranakiqari fíndifiqa fúka márirana mara máree fíndifi maríafanoo. Ínni írirafa Yísunasaa mundúnara mi-ainainná kambíqafi máridanoo.

¹³Ánutufa narí úfa Isaraee máqannaasa Mooseena sándufa qímannimínanau. Ínnee nínanai máridaqa sía Ánutuna úfa írimariafanoo ínnee faiqí faiqí máriafanoo mandá íriramau fímariafanoo. Ínnee ínneeqa írirana Yísunasaa mundúsoofanoo Ánutufa minára ínniara narí ámaakusaimbaqa kúqiqua foo qídanoo kaifáa ínniara narí ámaakusaimbaqa kúqiranakiqari fíndi fíqa minásaa mundúfiqa márifaranoo fee qímaseenoo maasá maqásaa mandáinaina taikáqiseenoo sía náruanauree qinau. ¹⁴Ánutuna aaquíra úfa papiqakí máriafaqa maasá miná irisée rukíasaida káqi fímariafananoo Ánutufa maasá dárira ufa sía maasásaa qinau. Ásauku mundírafa aunírira saqarisaa kúqirari márufanoo Ánutufa maasá dárira úfa óosana óosana qímaseenoo mara máreenoo Yísuna afaaqáí múnuseenoo aunírira saqarisaa pírimmannai aru atukaránau. Miqúnara Ánutufa maasára ufa síaisee qídanoo Mooseena sándufa nímaarusirafa fannoo sía amana ínni náruannoo fee qídanoo. ¹⁵Ánutuna ásauku mundírafa kuqufínoo mi-kuqiránannai áfaannauqa rakísirausa úriqararausa misá aiqáma misá afeeka qumooqúkámaseenoo aiqámausa nífusaa nisaurírana nimiséenoo ufóonaridanoo narí amooqímaseenoo máridanoo.

¹⁶Faiqí akaqáusa ínni Kooroosee máqannaasa maaqí qímasee qímannimifaqa síammíriaqa. Misá maaqí qifaqa. Ínnee Mooseena sándufa máree akaqá nárana nammári síamma naaqa. Ínnee áukuana idooáranara sía írimariafanoo fúka quqoona idooáranara faqa sía írimariafanoo Yuda máqannaasa amaanasáa idooáranara miná faqa sía írimariafanoo mandáikammimaríafanoo sía Yísuna áiku óosanaki andeeqásee maríafanoo. Misá mi-ufánannai ínni rafáaqa fífaqa síamma íriaqa. ¹⁷Mi-ainainnáusa fífau nimanírafa máridanoo sía kúqaa ánoonau. Sía moo áinaina kíkiqua úsuaqa. Ásauku mundírafa mifá kúqaa ánoona uqanna máridanoo ínnee miná faqa moodáanaki ootúpamáfi máriafanoo miqóo kai máriaqa.

¹⁸Faiqí akaqáusa qummaararára ufannai ínni rafáaqa fíraree qífaqa sía mi-ufána íriaqa. Misá fífau ínniara únna qímasee maasá daanna réeqa káaqa nisaunaasáuríqa nuaqée qíqa misá ínniara únna qímaseeqa qangiroouqára nimooqiaqée qídaqa miqí qifáranoo. Misá qainámasee náriara Ánutuna úfa iriséeqee qímasee ínni rafáaqaqífara. Miqíra fasiqauqa fífau nári nifaaqa nimooqí maríasa márídaqa. Misá nári mandá márirana fannoo nári uqannífiqee márifaqa miqímariafanoo. ¹⁹Misá ásauku mundírana minníseeqa nári aatata nífiqee fíraree qídaqa mi-ufánannai ínni rafáaqaqífaranoo. Ásauku mundírafa maasá qíkíiaqa márídanoo miná adaká maasá márídaqa. Mifá maasá rakísínara ámiqímasee moodáanaki márídaqa narí dadaaqí narí dadaaqídaqa Ánutuna ufasáa innooqáfi afeekaikídaqa. Mi-fasiqáusa nári qummaarannai ínni rafáaqaqífamariasa maasá qíkíiaqa Yísuna minníseeqa nári aatata fídaqa mi-ufánannai ínni rafáaqaqífidaqa.

Maasá ásauku mundírana námufaqa kúqíqa miná námufaqa fíndifiqa.

²⁰Ínnee Yísuna áiku óosana máríasa mifá kúqfufaqa ínnee faqa ínneeqa írirana námufaqa kúqíarafoo máfi máríafanoo. Dóo ínnee nánaree áfaannauqa karaambáiqauqa misá úfa irisée ruffaidee kúqíra fasiqa fannoo sía mi-ainaináusara íridanoo dóo taikánoo márídanoo dóo ínnee minára iriséeqa faiqí faiqi sándufa óosana óosanannai rafáaqaqífafaqa sía óoqai undée íqa eedóo qímasee mi-maú fuaqa. ²¹Misá maa-unnufánannai ínni rafáaqaqífidaqa. Ínnee akaqá nárana nammári sía naaqa innaarúnai fíra áana ititéefoora. Ínnee akaqá nárainaina sía uqanna nífaurusaa quqáaqee qídaqa. Akaqá ainaina sía áuqaaqa mi-manda ainaináfa ínni náakuandooree qídaqa. Ínnee miqíra unna sándufa sía íriaqa. ²²Fífau maqásaaqaraa fasiqa sándufa ínni naakápaidaqa. Maasá mi-naranná námasaanoo sía níranandaki kásooíannoo káqi áiqaráannoo sía innaarúna áana faqa ititáannoo káqi áiqaráannoo. ²³Ínnee mi-fasiqáusa sándufa iriséeqa únna qímasee írirana faqaasee qifáranoo. Misá maa-ufána uqéeraidaqa. Ínnee qangiroouqá nimooqiaqéera qídaqa ínnee ínneeqa nifaaqa firaa aupurarana nimisée minánnoo innaarúnai fuaqée qídaqa únna qímariafanoo. Mi-unna fasiqáusa mi-naamuaqira ufána sía amana maasá daundurákinaa mandá nídirana rafáaqa fúannoo, Yísuna saqárikirafa kai amaná miná rafáaqa fúannoo.

3 ¹Ásauku mundírafa kúqíranakíqari fíndífufaqa ínnee miná faqa fíndifiqa minára íridaqa ínneeqa márira írirana innaarúnai ásauku mundírafa márinnai ubeekáida máríiaqa. Miqóo Ánutufa ásauku mundírana firaa afeeka ámufanoo miná aaqá márídanoo. ²Minára ínneeqa írirana mirínni mári ainainnasaa rusísee íridaqa maaqóo maqásaa mandá ainainara sía íriaqa. ³Ínnee kúqírana aannaréeqa sía mandáinainara íriaqa kúqíara foora íqa máríiaqa. ⁴Ínni márirafa

Yísunasaa mundínoo márifanoo mináindi fannoo Ánutunasaa mundínoo máridanoo. Ásauku mundírafa ínnée maa-maqánasaa ánoona márirafa faqa márianara mifá narí kooroomásainaqa ínnée miná namufaqa óoru ráifanoo narí afeeka káaqa qára areenarana náida nímiannoo.

**Óoqeenáa márirana faqa fúka márirana faqa
dóo maqee mi-ufáfa kooroo ínoo.**

⁵Ínnéeqa maa-maqánasaaqaraa nifaaqa áinaina adíafaairana arusáifanoo sía ínni kaifáa mandóosana uqannífiqaani faiqí fannoo ánaasee qúmmuarimariana faqa ánaasee fannoo faiqí qúmmuarimarina taikáni. Ínnéeqa nifaaqa sía kooroo iaqa. Ínnée sía ínnéeqa mandóosana máraidaqa mánaaqa anaaseera indeé indee qiqánuuqa adíafaa qiqá nuuqa dóo mi-iriráusa taikáfuani. Óosana óosana mandáinaina márararee qímarifa mifá faqa taikáfuani. Ínnée aiqáma ainainara nimukée marína mi-iriráfa taikáni. Ánutuna minníseeqa moo Ánutunara foora innaaru qídee qímariasa faqa aináinara rímariasa faqa moodáanaki únna aatata fímariafanoo. ⁶Mi-ainaináusa moómoo máree maríasa Ánutuna ufa rukáida miqídaqa. ⁷Ínnée misá faqa mi-mandirirána máree marúsa máriaafanoo.

⁸⁻⁹Dóo maqee afaimmá quqáaqa. Maa-ainaináusa faqa afaimmá quqáaqa. Ánnooqirana faqa kaukaataqírana faqa aqoónausa nífasaasa qírana faqa aqoónausa níquramaara rírana faqa maqee maqee faiqí fannoo ánaaseera amaráuqirana faqa ánaasee fannoo faiqíara amaráuqirana faqa únna úfa qímasaida narí áfasaasa narí áfasaasa qíra úfa faqa mi-ufáusa aiqáma afaimmá quqáaqa. ¹⁰Mi-manda iriráusa óoqeenáa írirana márirana afaimmá quqásee fúka andeeqára márirana marasée qammunnara foora afisúaqa. Mi-fuka marirána Ánutufa áuqusee nímuná Ánutufa kaifáa aiqáma kari fúkara foora kai mánnimidanoo. Miqínanoo maasá márirafa miná amanaikínaqa maasá minára ámiqimasee íriaqeera miqídanoo. ¹¹Fúka mi-andeeqara marirána máree maríasa náriara úriqararausee uréeqarausee qímiriranara sía minára írídaqa, Yuda máqannaafée ánaamuru fee fáinánduqirausee sía fáinánduqirausee írirana faqaasee fúka aamína máqanna fee ánoona ákoona faqa fee fíaiqi faiqi fee fúka andeeqára márirana máree maríasa sía mi-ufáusara írídaqa. Ásauku mundíranara kai kúqaa ánoona máridanoo fee qídaqa.

¹²Ínnée Ásauku mundíranara karaambáiqee qímariasa. Ánutufa ínnée rusandeesámumaseenoo narí andeeqára máriara íriranaki quqánniseenoo ínniara rakísidanoo ámuqusidanoo. Ánutufa miqímarinaqa ínnée maa-reendeenira marira ufána káqi máraaqa. Náriara náriara qimudáoo qiaqa. Ufa qírana faqa nírana faqa íreedá kai qímannimiaqa. Físoo físoo ímariasa naannaraqá máriaqa. Reendeenamafi ubiqásee maríasa naannaraqá máriaqa.

¹³Faiqí ánaasee ínni rítifaqa káqi irisée nímaqaqa. Ásauku mundírafa ínni mandáinaina dóo minínnisanau. Ínnikiqari naríara naríara ufa qíraree qímasee ásauku mundírana aanna réeqa naríara naríara ufa qírana minnísee aunúsaa. ¹⁴Mi-andeeqara aiqama ainainná náriqá kai sía amanaíkifanoo naríara naríara nímuqusinafa mifá mi-aiqama amiqira ainaináusa úriqararafa máridanoo moodáanaki suqú quqáseenoo adífaa írana nímidanoo.

¹⁵Ínnee asauku mundíranaki máriasa moodáara foora márianara naríara naríara farafára qírana minnísee ásauku mundírana asooárafa ínni naundurái rakísimarinaqa moodáanaki kiqa máriaqa. Ínnee miqíaqee qímaseenoo Ánutufa ínni rusandeesámumasee maréeqee ásauku mundíranaki quqánau. Dóo Ánutunara faqa maqee maqee dúfi dúfi qiaqa. ¹⁶Ásauku mundírafa nímu ufana ínnee iriséeqa maqee maqee eedóo qídaqa mi-maú kai fímarifanoo ínni naunduráki mi-adiafaairáfa qumbiqáni. Ínnee mi-mariránasaa fídaqa íriranannai kai narí andeeqée narí andeeqée iaqa. Fíraa íriranannái aiqámausa narí aaquqímamaqaina narí aaquqímamaqaina iaqa. Ánutuna maraquna fannoo amaana ídi nímunu mi-idína maqee maqee raqá nuaqa. Idí roona áuqu Dafidifa miná idí faqa óoqeenáasa amaana ídi faqa mi-idísa maqee maqee raqá nuaqa. Raqá nídaqa Ánutunara asasídaqa dúfi dúfi qídaqa mi-idi namúsa raqá nuaqa.

¹⁷Ínnee ínneeqara karaambáiqqa Yísuna faiqi námu márídee qímasaídaqa miná aannándaídee qídaqa ufa qímariana aináinímariana andeeqásee miná kai áfaqaqa. Ínnee karaambáiqqa Yísuna maa-maqánasaa koorooírausa máridaqa mifá innandee innandee kai ídaqa máriaqa aiqáma ainaina narí qínnaqóo kai fídaqa ufa qínana áuqeenana qáfeeqa miná aanna ráídee qiaqa. Sía nóori runúsee miqíaqqa ínneeqa níkoona Ánutuna asasamámaqáidaqa susúmmamaqáaqa. Ánutuna ásauku mundírana minánnai Ánutufa aaná ruqíqasaiqa asasírana Ánutuna ámiaqa.

Faiqí ánaasee, faiqi naakáparufa.

¹⁸Faiqí nínaaqmaaka ínnee ínneeqa nifaaqmaaka óoreeáqa máriaqa. Karaambáiqqa níraamummaaka miná úfa írimaria anaaseesa nári nifaammaaka óoreeáqa máridaqa andeeqásee karaambáiqqa aatáta fídaqa miqímariafanoo.

¹⁹Ánaasee nifaaqmaaká ínnee ínneeqa nínaaqmaakara rídaqa nímuqusí marínaqa sía afeeka rakísira rakísinnimaqaqa sía sukúfa qímannimaqáaqa.

²⁰Faiqiuqa ínniqa nínausa níkausa ufa qínnaa aiqáma kari sía rukíaqa eedóo kai qiaqa. Karaambáiqqa faiqi námu ínneeqa nínausa níkausa ufara eedóo qídaqa andeeqásee karaambáiqqa aatáta fídaqa miqí maríafanoo.

²¹ Ínnee nínausa níkausa ínneeqa faiqi námu sía maqee maqee nífairida níqiaqa. Miqífaqa misá quandáfi ínniara firaaqóo fídiqaaifaranoo.

²² Ínnee aináinira faiqiuqa máriasa innaarúnai ínni rakísirafa máridanoo ínni saiká óosana qáfaidanoo. Ínnee maa-maqánasaaqaraa rakísirausara faqa íriaqa aiqáma kari misá ufara faqa eedóo qiaqa. Sía nári níqafainnaqóo kai andeeqásee aináiniaqa, káqiqoo káqiqoo faqa ámiqimasee aináiniqa fuaqa. Miqí kai íqa sía faiqí ánaasee nífusaa, ínni nimooqíranara kai irisée aináiniaqa. Ínnee ínneeqa nímuqusa óokiqari karaambáiqara náaquqainaqa minára irisée ámiqimasee aináiniqa fuaqa.

²³ Ínneeqa rakísirana aináinirana ínneeqa nídiranannai kai áuqaida máriaqa mi-ainainná ídaqa sía maqásaa fasiqa aináinirane qiaqa.

²⁴ Kásooaqee maasá innaarúnai óoruraananoo minní maasá qeeqá kadáapiriri únna ákiaqara Karaambáiqara fannoo narí óoqai qímaqoo úfanasáa kai feefaurú nímiannoo. Kaifáa ínnisaimbaqa aiqáma rakísirausa aináinidaqa asasammásee áuqaaqa. Ásauku mundírafa mifá ánoona rakísirafa máridanoo miná saikákaimmifoo qímasee sanaasamásee ámiqimasee áuqaaqa. ²⁵ Ínnee óosana óosana aináinidaqa mandáinainira aináinifanoo Ánutufa ínni ufa nímiannoo. Sía ínniara káqi fífaú saiká faiqi fée qímasee minnínnisaannoo. Ínni mandáinainirana níqafamaseenoo miná amana kái ufa nímiannoo.

Pauroofa naakáparufa qímannimidanoo.

4 ¹ Ínnee faiqísaa rakísirausa ínni aináinira fasiqauqa ínnee andeeqásee amana amana kái misásaa rakísinnisaaqa. Ínnee faiqísaa rakísirausa maa-ufána íriaqa, ínni rakísirafa innaarúnai máriafa ínneeqa aináinira faiqi mandáikamánnimaqaiifanoo ínni faqa ufa nímiannoo.

² Ínnee Kooroosee máqannaa ásauku mundírana Yísuna áiku óosanaki máriasa ínnee ínneeqa aináinidaqa Ánutuna ufamau fímarianara minára Ánutuna maqee maqee innaaru qímamaqaaqa. Sía nífaurunna kai únna innaaru qiaqa ámiqimasee naunduránnai innaaru qiaqa. Innaaru qídaqa maqee maqee Ánutunara dúfi dúfi qímamaqaaqa.

³ Ínnee innaaru qídaqa maí qiní Pauroosa sáimbaqa maaqóo rumbáqa qiní faqa máriasara faqa innaarú qímannisaaqa. Óoqai ásauku mundírafa kukéeqanoo márufanoo maqee kári akooroo ínoo márifanoo Ánutufa maasá dadaaqínaqa miná ufa aiqámai kooroománnimaqaannee qímaseeqa minára faqa innaaruqiaqa. Dóo qinée maqee Roomma máqannaa rumbáranaki fífaú máridaqa. Ásauku mundíranara maqúsa maqusa qímannimafannanara Roomma máqannaasa sía maasá amaana úfafau qífoo qímaseeqa qiní rumbáranaki quqáqaafaqa máridaqa. Ínnee minára iriséeqa qiníara faqa innaaruqímaqisaaqa. ⁴ Óoqai tamummáqara fasiqauqa Ánutuna ásauku mundíranara sía ámiqimasee írimariqau áti kai írimarufanoo maqee kámuqoo dóo kambíqeenoo kooroo ínoo

máridanoo. Ánutufa qiníara aiqáma máqusa máqusa qímannimianne qifaqa minára ínnee qiníara innaaru qímaqísee máriafaqa qinée miqímannisa.

⁵Ínnee Kooroosee máqanna Yísuna áiku óosana máriasa ínnee Yísuna ufara nítkoo níkaa ímariasa faqa moodáa maqusaki máriafanoo. Ínnee misá nífusaa reendeenámasee írirana faqaasa naanna rámasee nuaqa. Ínnee misá faqa máridaqa ínnee sía fífau nífaurunna kai ufa qiaqa, Yísunara qímannimiraree qídaqa deedaqammáqafanoo máriani, iráifaqa dauní qímannimiaqa. ⁶Ínnee Yísuna ufa írimariasa sía misá rauqísee qímannimiaqa, kásooqaqee fífimmasee adíafaaira ufa qímanniminaqa írifaranoo. Ínnee miqímarifaqa faiqí ánaasee ínni iráifaqa andeeqásee ánoona ufa kai qímannimiaqa.

Pauroofa Kooroosee máqanna nímandoo úfafa.

⁷Qiní Pauroosa Tikikusafa qiní dáufakiana ínni qímannimiannoo Tikikusanara qiní dídidanoo mifá karaambáiqaindi máridanoo miná aináinira faiqí máridanoo ámiqimaseenoo maasá dadaaqídanoo. ⁸Qinée Tikikusana maíndari aqiqaananoo maasá dáufakiana qímanniminanoo ínni nífeeqáranoo máriannoo. ⁹Qinée Ooneesimusana faqa Tikikusana faqa miqandá ínnee máriannai níqqaanáura. Ooneesimusafa mifá Kooroosee máqanna máridanoo mifá faqa maasá qíkaqaafasaa ámiqirafa márifanoo maasá minára faqa nídidanoo. Miqandá maaqóo óosana óosana ainaina koorooíranara ínni qímannimifaranoo.

¹⁰Aristarakusáfa mifá faqa maí qiní faqa Roomma máqanna rumbáranaki máridanoo nímandaidanoo. Baranabasina ákaqaafasaa uqanna Marikoofa maí máriafa mifá faqa ínni nímandaidanoo. Qinée moo ákaraki Marikoonara qímannimifannana mifá óonuráinaqa ínnee miná ámiqimasee rákísi aisáaqa.

¹¹Yusatusafa mifá faqa maí máridanoo miná áuqu moó Yísuna áuqu amaránaikirafa mifá faqa ínni nímandaidanoo. Yuda máqanna amaana ufa írimarusa misákiqari Yusatusafa faqa Marikoofa faqa Aristarakusáfa faqa mi-namúsa kai qiní faqa moodáa karida aináinimariasa máridaqa maa-maqánasaa Ánutuna quqúsa firaafáikianifeera mi-namúsa kai maasá dadaaqídaqa. Misá miqí maríafaqa qinée rumbáranaki márunanoo qímuqusa isooáidanoo.

¹²Eepafaraasafa ínni Kooroosee máqannaafa maí máridanoo ínni nímandaidanoo. Mifá faqa ásauku mundírana Yísuna aináinira faiqí máridanoo, mifá ínni Kooroosee máqannaasara andeeqásee Ánutuna ufa nímandakúsee irisée mi-maú andeeqásee fuaqéera afeekaikámasee innaaru qídanoo. Ínnee kooroosee máqannaasa faiqí firaasára foo máfi ámiqimasee Yísuna áiku óosanaki óoqumarifi afeekaíkiqa máriaqeera innaaru qídanoo. Ínnee miqíaqeera Eepafaraasafa ínniara maqee

maqee afeekaikámasee innaarú qídanoo. ¹³Qinée Pauroosa mi-fasiqána Eepafaraasana kadáapirirana qáfaiidaqa qímannimidaqa. Sía ínni Kooroosee máqannaara kaifau qídanoofau, Raodiseea máqannaa faqa Qieerapoorisa máqannaa faqara innaaru qímannisaidanoo.

¹⁴Rukaafa tutáqa saikímarifa maasá nídimarifa máridanoo mifá faqa ínni nímandaidanoo. Deemasafa mifá faqa ínni nímandaidanoo.

¹⁵Ínnee maa-akarána iriséeqa quandáfi Yísuna ufa írimariasa Raodiseea máqanaa faqa nímandaaqa. Yísuna ufa írimariasa faiqí moo áuqu Nimafana máaqaki suqímariasa mi-nimandarufána maréeqeeqa misá faqa ními faqa íriaqa. ¹⁶Maa-akara ufána ínnee Kooroosee máqannaa nímaqeeqa. Ínnee miná ásaana rúmaseeqa iriséeqa faiqí moó fannoo miná mara máreenoo múnu Raodiseea máqannaa Yísuna ufa írimariasa qámbaana ásaana rínaqa íriaqa irisée mée nári Raodiseea máqannaa nímu ákarufana kaifáa mi-fasiqáfa misáíndi máreenoo aniréenoó ínniqa máqannaaki ásaana rínaqa misá nímaqáunna ufana faqa íriaqa.

¹⁷Arakipusafa karaambáiqá ufa írimarifa máridanoo. Ínnee afeekaikámasee qímamia. Anee sía qumooqúkídana aunduaría. Afeekaikámasee áuqa. Ínnee miqí qímaseeqa Arakipusana qímamiaqa.

¹⁸Faiqí moo fannoo ufa qúnnaa ákararumásai faqa qeeqá Pauroosa káqi qeeqá dúqu kai ákara rídaqa maa-akarána rafáaqáfidaqa. Qinée ínni nímandaidaqa. Qinée Roomma máqanna karabúsaki káqi márunnanara ínnee maqee maqee innaaru qímaqísaaqa. Ánutufa narí márirana ínni níminaqa ínnee ámiqi ámiqiaqeera nímianno miná máraaqa.